

Adres van J. van Gilse, leeraar, omtrent zijne aanspraak op genot van kindergeld. — Wijz. der begrooting van N. I., 1870.

art. 11, voorlaatste paragraaph, zoo kan daarop worden geantwoord, dat eene bepaling als die, welke in het aangehaald artikel voor den spoorweg op Pruissisch grondgebied voorkomt, voor het Nederlandsch gedeelte, wat de toepassing der Nederlandsche wetten betreft, overbodig is geacht, omdat eene Nederlandsche maatschappij van zelve aan de Nederlandsche wetten op ons grondgebied onderworpen is. Daarentegen was het noodig, dat voor de gedeelten van den spoorweg, gelegen op Pruissisch grondgebied, bepaald wierd, dat de verplichtingen, welke de Pruissische wetten aan de spoorwegmaatschappijen daar te lande opleggen, ook moesten worden opgevolgd door de Nederlandsche Maatschappij, aan welke de Pruissische Regering voor bedoelde gedeelten concessie verleent, onder de voorwaarden in de bijlage vastgesteld.

Nog moet worden opgemerkt dat eene bepaling, als die van art. 11, wordt aangetroffen in alle spoorweg-conventien met Pruisen, onder andere in art. 12 der overeenkomst van 14 Maart 1864, betreffende den spoorweg Venlo-Viersen-Kempen (*Staatsblad* n°. 43).

Daar wordt slechts gesproken van de Pruissische wet van 3 November 1838; thans zijn er de latere wet van 2 November 1867 en de wetten welke in vervolg van tijd mogten worden uitgevaardigd, hetzij voor Pruisen, hetzij voor het Deutsche Rijk, bijgevoegd. Deze bijvoeging is in der tijd geschied op verlangen der Pruissische commissarissen, omdat de wet van 1838 gewijzigd is bij de federale wet van 1867 en eene nieuwe postwet voer het Deutsche Rijk werd verwacht.

[63 3.]

INLICHTINGEN op het adres van J. van Gilse, leeraar bij de Vereenigde Doopsgezinde gemeente te Groningen, omtrent zijne aanspraak op het genot van kindergeld; uitgebragt in de zitting van den 18den December 1871.

J. VAN GILSE, leeraar bij de Vereenigde Doopsgezinde gemeente te Groningen, heeft zich, bij verzoekschrift van 18 September jl., tot de Tweede Kamer gewend, met de klagt, dat de Minister van Finantien weigert hem in het genot te stellen van, ook aan de Doopsgezinde leeraren hier te lande, uit 's Rijks schatkist toegekende kindergelden.

Dit adres werd, op voorstel van de Commissie voor de Verzoekschriften, naar den voornoemden Minister verzonden, met verzoek om inlichtingen, welke door dezen bij misšive van 4 November jl. zijn gegeven.

De ondergeteekenden, in wier handen, bij besluit uwer Vergadering van 9 November jl., deze inlichtingen werden gesteld, brengen daaromtrent het volgende in het midden.

De Minister acht zich verplicht de aanvraag van genoemden leeraar te weigeren, op grond, dat door den kerkeraad der Doopsgezinde gemeente te Groningen niet is voldaan aan het Koninklijk besluit van 15 December 1861, n°. 59 (*Bijv. Staatsblad* p. 660), waarvan art. 1 luidt: "Vóór tot de vervulling der vacature eener predikantsplaats, bij een der Protestantsche kerkgenootschappen, waar van 's lands wege tractement of andere voordeelen aan zijn verbonden, over te gaan, doet de bevoegde kerkeraad aanvrage bij het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., tot het erlangen eener autorisatie, ten einde aan den te beroepen leeraar, met het beroep tevens het bedrag der, laatstelijk aan de standplaats verbonden, inkomsten te kunnen aanbieden."

Daarentegen beweert de adressant, dat genoemd Koninklijk besluit niet toepasselijk zou zijn op de zoogenaamde kindergelden.

Uwe Commissie stelt op den voorgrond, dat de Koning, die bij besluit van 21 Junij 1817, n°. 55 (*Bijv. Staatsblad* p. 100), ook aan de predikanten bij de Doopsgezinde gemeenten kindergelden verleende, zonder dat daartoe eenige verplichting van de zijde van den Staat bestond, volkomen bevoegd is, het genot dier vrijgevege bepaling aan voor-

waarden en beperkingen te onderwerpen, ook wat de wijze van aanvraag dier gelden betreft.

Maar bij haar is toch ook twijfel gerezen, of inderdaad genoemd besluit van 15 December 1861 wel toepasselijk is te achten op kindergelden.

Het bevreemdt haar zeer, dat nu eerst zich een geval voordoet, dat eene van de Regering finantieel geheel onafhankelijke kerkelijke gemeente ongeneigd is, wat de kindergelden betreft ten behoeve van haren leeraar, de autorisatie te vragen, in dat besluit bedoeld, want door die aanvraag wordt wel eenigermate erkend, dat *de gemeente* finantieel afhankelijk is van het Staatsgezag, of dat haar ten minste van Staatswege eene gunst bewezen wordt, — eene erkenning, waartoe waarschijnlijk ook wel andere Protestantsche kerkelijke gemeenten, behalve de Doopsgezinde te Groningen, die uit de schatkist voor leeraren of kerken niets hoegenaamd trekken, weinig geneigdheid zullen gehad hebben over te gaan.

Is — deze vraag rees dien ten gevolge in de Commissie — na het besluit van 1861, ook van de kerkeraden der finantieel geheel onafhankelijke Protestantsche gemeenten steeds gevorderd, om de in dat besluit vermelde autorisatie te vragen, als hare leeraren in het genot van kindergeld wenschten te worden gesteld; en zijn, als de kerkeraden daartoe niet verkozen over te gaan, de kindergelden aan die leeraren geweigerd? Is voorts het besluit van den Souvereinen Vorst van 23 December 1813, n°, 17, (*Bijv. Staatsblad* p. 39), dat door het bovenvermeld besluit van 1861 is vervangen, mede bij het toekennen van kindergelden toegepast, zoodat de leeraren ook bij de niet-gesubsidieerde kerkelijke gemeenten nooit kindergelden hebben genoten, als niet de beroepingen waren gedaan, na verkregen toestemming van den betrokken Minister, en door Koninklijke approbatie bevestigd waren?

Daar het tot regt verstand van de bedoeling van de besluiten van 1813 en 1861 kan bijdragen te weten: in welken zin deze door de Regering, vóór het geschil met den adressant, zijn uitgevoerd wat de kindergelden betreft aan predikanten bij de niet-gesubsidieerde gemeenten, meent uwe Commissie dat het wenschelijk is, daaromtrent eenige nadere inlichtingen van den Minister van Finantien te verzoeken, voor dat omtrent het hier behandelde adres een bepaald besluit wordt genomen.

Zij adviseert mitsdien tot het vragen dier nadere inlichtingen.

Vastgesteld door de Commissie den 18den December 1871.

VAN HOUTEN.

WYBENGA.

VAN DELDEN.

DE JONG.

VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.

[64 4.]

EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet tot wijziging de begrooting van Nederlandsch Indie voor het dienstjaar 1870. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) Uitgebragt in de zitting van den 12den December 1871.

Het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk I der begrooting van Nederlandsch Indie, dienst 1870, heeft bij het onderzoek in de afdeelingen der Kamer tot de volgende bedenking aanleiding gegeven.

Onderafdeeling 2. De toelichting maakt de noodzakelijkheid tot verhooging van dezen post niet duidelijk. Oorspronkelijk was op hoofdstuk I f 100 toegestaan voor het departement van justitie en de Algemeene Rekenkamer.